

Sag C-197/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

24. marts 2023

Forelæggende ret:

Sąd Apelacyjny w Warszawie (Polen)

Afgørelse af:

28. april 2022

Sagsøger:

S. S.A.

Sagsøgt:

C. sp. z o.o.

Hovedsagens genstand

Appel iværksat til prøvelse af dom afsagt af retten i første instans om afvisning af et krav om betaling af 4 572 648,00 PLN med tillæg renter, som S. S.A. havde rejst mod C. sp. z o.o. i henhold til artikel 15, stk. 1, nr. 4, i ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (lov af 16.4.1993 om bekæmpelse af illoyal konkurrence).

Genstanden og retsgrundlaget for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af artikel 2, artikel 6, stk. 1 og 3, samt artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. De præjudicielle spørgsmål er forelagt i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF).

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal artikel 2, artikel 6, stk. 1 og 3, samt artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at en ret i første instans i en EU-medlemsstat, som er beklædt med en enedømmer, der er blevet udnævnt til dommer i åbenlys modstrid med medlemsstatens retsforskrifter om fordeling af sager og om fastlæggelse og ændring af rettens sammensætning, ikke er en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, og som yder en effektiv retsbeskyttelse?

2. Skal artikel 2, artikel 6, stk. 1 og 3, samt artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at de er til hinder for anvendelsen af bestemmelser i national ret, såsom f.eks. artikel 55, § 4, andet punktum, i ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (lov af 27.9.2001 om organiseringen af de almindelige domstole) (konsolideret tekst, Dz.U. af 2020, pos. 2072, som ændret) sammenholdt med artikel 8 i ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw z 20 grudnia 2019 r. (lov om ændring af lov om organiseringen af de almindelige domstole, lov om den øverste domstol og visse andre love af 20.12.2019) (Dz.U. af 2020, pos. 190) for så vidt som de forbyder retten i anden instans at fastslå, i henhold til artikel 379, nr. 4, i ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania (lov af 17.11.1964 – retsplejelov) (konsolideret tekst Dz.U. af 2021, nr. 1805, som ændret), at en sag, der er appelleret til denne ret, er ulovlig, dvs. sagen i første instans, som en retlig sanktion, der sikrer en effektiv retsbeskyttelse, med den begrundelse, at rettens sammensætning er uforenelig med loven, at retten ikke er lovligt sat, eller at en uberettiget eller inhabil person har deltaget i afgørelsen, med henvisning til, at dommeren, som var udpeget til at behandle sagen, er udpeget i åbenlys strid med medlemsstatens retsforskrifter om fordeling af sager og om fastlæggelse og ændring af rettens sammensætning?

Anførte EU-retlige forskrifter

Traktaten om Den Europæiske Union: artikel 2, artikel 6, stk. 1 og 3, artikel 19, stk. 1, andet afsnit

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde: artikel 267

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder: artikel 47

Anførte nationale retsforskrifter og afgørelser truffet af nationale domstole

Ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (lov af 16.4.1993 om bekæmpelse af illoyal konkurrence) (konsolideret tekst, Dz.U. af 2022, pos. 1233): artikel 15, stk. 1, nr. 4

Ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (lov af 17.11.1964 den civile retsplejelov) (konsolideret tekst Dz.U. af 2021, pos. 1805, som ændret, herefter »den civile retsplejelov«): artikel 47, stk. 1, artikel 59, artikel 232, 2. punktum, artikel 323, artikel 378, stk. 1, artikel 379, nr. 4, artikel 386

Det følger af artikel 379, stk. 4, i den civile retsplejelov, der er nævnt i det andet præjudicielle spørgsmål, at »En retssag bl.a. er ugyldig, når retten i forbindelse med retssagen ikke var sammensat i overensstemmelse med de relevante lovbestemmelser, eller hvis en sag blev afgjort ved deltagelse af en dommer, der var diskvalificeret«.

Ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (lov af 27.7.2001 om de almindelige domstoles organisation) (konsolideret tekst Dz.U. af 2020, pos. 2072, som ændret, herefter »lov om de almindelige domstoles organisation«): artikel 45, artikel 47a, artikel 47b, artikel 55, stk. 4

Det følger af artikel 55, stk.4, i lov om de almindelige domstoles organisation, der er nævnt i det andet præjudicielle spørgsmål, at »Dommerne kan træffe afgørelse i alle sager på deres tjenestested og i andre retsinstanser i de i loven fastsatte tilfælde (dommerens kompetence). Bestemmelserne om sagernes fordeling samt om udpegelse og ændring af sammensætninger af dommere begrænser ikke en dommers kompetence og kan ikke påberåbes med henblik på at fastslå, at en sammensætning af dommere er i strid med loven, at en retsinstans har utilstrækkelig kompetence, eller at en person, som ikke er beføjet eller kompetent til at træffe afgørelse, indgår heri«.

Ustawa z 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (lov af 20.12.2019 om ændring af lov om organiseringen af de almindelige domstole, lov om den øverste domstol og visse andre love) (Dz.U. af 2020, pos. 190, herefter »ændringsloven«): artikel 1 (som tilføjede artikel 55, stk. 4, i lov om de almindelige domstoles organisation med ovenstående ordlyd), artikel 8

I henhold til artikel 8 i ændringsloven, der er nævnt i det andet præjudicielle spørgsmål, at »Bestemmelsen i artikel 55, stk. 4, i den ved artikel 1 ændrede lov finder også anvendelse på sager, der er indledt eller afsluttet før datoen for denne lovs ikrafttrædelse«.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (justitsministerens bekendtgørelse af 23.12.2015 vedrørende tjenstlige forskrifter for de ordinære retter) (Dz.U. af 2015, pos. 2316, herefter: »bekendtgørelse af 2015«): § 43, stk. 1, § 49, § 52b, § 52c

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (justitsministerens bekendtgørelse af 18.6.2019 vedrørende tjenstlige forskrifter for de ordinære retter) (Dz.U. af 2019, pos. 1141, herefter: »bekendtgørelse af 2019«): § 2, nr. 16, § 61, stk. 3, § 138, stk. 3

Ustawa z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (lov af 26.6.1974 om indførelse af en arbejdslov) (konsolideret tekst Dz.U. af 2022, pos. 1510): artikel 167², artikel 167³

Wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 2019 r. (øverste domstols dom af 21.11.2019), sagsnummer III PK 162/18; uchwała Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2019 r. (øverste domstols afgørelse af 5.12.2019), sagsnummer III UZP 10/19; postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lutego 2020 r. (øverste domstols kendelse af 28.2.2020), sagsnummer III CSK 225/19; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2021 r. (øverste domstols kendelse af 12.1.2021), sagsnummer IV CSK 275/20; uchwała Sądu Najwyższego z 16 lutego 2021 r. (øverste domstols afgørelse af 16.2.2021), sagsnummer III CZP 9/20; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 czerwca 2021 r. (øverste domstols kendelse af 2.6.2021), sagsnummer V CSK 52/21; postanowienie Sądu Najwyższego z 29 kwietnia 2022 r. (øverste domstols kendelse af 29.4.2022, sagsnummer III CZP 77/22; uchwała Sądu Najwyższego z 26 maja 2022 r. (øverste domstols afgørelse af 26.5.2022), sagsnummer III CZP 86/22

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Den 27. april 2018. anlagde S. S.A. i S. sag mod C. sp. z o.o. i W. i henhold til artikel 15, stk. 1, nr. 4, i lov af 16. april 1993 om bekæmpelse af illoyal konkurrence med påstand om betaling af 4 572 648,00 PLN med tillæg af lovbestemte renter fra de datoer og beløb, der var anført i søgsmålet. Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse.
- 2 Ved afgørelse af 27. september 2018 besluttede Przewodnicząca XVI Wydziału Gospodarczego Sądu Okręgowego w W. (formanden for den regionale domstol i W., 16. afdeling for handelssager, Polen), at sagen skulle henvises til en tilfældig lodtrækning i System Losowego Przydziału Spraw (systemet for tilfældig sagsfordeling) (herefter SLPS«). Ifølge lodtrækningsrapporten af 28. september 2018 blev dommer E. T. ved lodtrækning udpeget som refererende dommer i sag XVI GC 932/18.
- 3 Ved afgørelse afsagt af dommer E. T. den 30. januar 2019 blev et retsmøde berammet til den 11. marts 2019. Dommeren E. T. blev udnævnt som refererende dommer for dommerkollegiet. Ved afgørelse af 7. februar 2019 ændrede dommer E. T. det retsmøde, der var blevet berammet til den 11. marts 2019, til den 25. marts 2019. Afgørelsen indeholdt ikke nogen begrundelse for ændringen af tidspunktet for retsmødet eller for hvilken dommer, der skulle udnævnes som refererende dommer for dommerkollegiet.

- 4 Den 25. marts 2019 blev der afholdt et retsmøde i sagen med dommer J. K. som refererende dommer. Det fremgår ikke nogen dokumenter, der danner grundlag for udskiftningen af den refererende dommer, i sag XVI GC 932/18, der dækker perioden fra den 28. september 2018 (datoen for hvornår dommeren E. T.'s blev trukket vedlodtrækning via SLPS) til den 25. marts 2019 (datoen for det første retsmøde med dommer J. K. som refererende dommer). De efterfølgende retsmøder, som var blevet berammet til den 8. juli 2019 og den 2. september 2019 med henblik på at behandle sagen, blev afholdt ved retten i første instans med dommer J. K. som refererende dommer den 16. september 2019 ved Sąd Okręgowy w W. (den regionale domstol i W.), hvor enedommeren J. K. afsagde dom, hvorved sagen blev afvist. Den refererende dommer var ikke blevet ændret i SLPS i sag XVI GC 932/18.
- 5 Ved appel af 27. oktober 2019 anfægtede sagsøgeren dommen afsagt af retten i første instans i sin helhed. I svarskrift af 31. juli 2020 nedlagde sagsøgte påstand om, at appellen forkastes.
- 6 I forbindelse med sagsøgerens appel blev sagsakterne til sag XVI GC 932/18 oversendt til appelretten og fik tildelt sagsnummeret VII AGa 738/20. Ved kendelse af 11. maj 2021 besluttede Sąd Apelacyjny w W. (appeldomstolen i W.) i henhold til § 138, stk. 3, i bekendtgørelse af 2019 at tilbagesende sagsakterne til den regionale domstol i W. med henblik på, at følgende sagsakter blev tilføjet til sagen: 1) afgørelse afsagt af formanden for afdelingen eller af afdelingens næstformand, hvorefter dommer J. K. fra den 25. marts 2019 blev udpeget til at behandle sagen som refererende dommer i stedet for dommer E.T., som var blevet trukket ved lodtrækning, og med angivelse af retsgrundlaget for overdragelsen af sagen til dommer J. K. samt de grunde, der lå til grund for ændringen af dommerkollegiets sammensætning; 2) afgørelse afsagt af afdelingens formand eller af afdelingens næstformand, hvorefter dommer J. K. som stedfortræder på grund af dommer E. T.'s fravær skulle deltage i retsmødet den 25. marts 2019, med angivelse af, om dommer E. T.'s fravær skyldtes ferie (årlig ferie, orlov efter anmodning) eller andet lovligt fravær; 3) afgørelse afsagt af afdelingens formand eller af afdelingens næstformand om fastsættelse af en afløsningsplan for den 25. marts 2019; samt 4) dommer J. K.'s afgørelse af 25. marts 2019, hvori hun tildeles sag XVI GC 932/18.
- 7 Som svar på kendelsen afsagt af appeldomstolen i W. af 11. maj 2021 forelagde præsidenten for den regionale domstol i W., 16. afdeling for handelssager ved skrivelse af 24. maj 2021 sagsakterne til sag XVI GC 932/18 for Prezes Sądu Apelacyjnego w W. (præsidenten for appeldomstolen i W.), og vedlagde følgende dokumenter: 1) et notat af 19. maj 2021 fra sekretariatschefen for 16. handelsafdeling, ifølge hvilket dommer J. K.'s kendelse af 25. marts 2019 om at overtage sag XVI GC 932/18 fejlagtigt var blevet vedlagt en anden sag; 2) afgørelse af 25. marts 2019, hvorefter sag XVI GC 932/18 blev overtaget af den refererende dommer J. K.; 3) afgørelse af 25. marts 2019 om udpegning af en dommer (J. K.) til at dække retsmødet berammet til den 25. marts 2019 henset til dommer E. T.'s lovlige fravær.

- 8 Ved afgørelse af 16. juni 2021 blev sagen på ny sendt tilbage til den regionale domstol med henblik på inden for en frist på tre dage at efterkomme punkt 2 i kendelsen af 11. maj 2021 for så vidt angår afklaringen af, om dommer E. T.'s fravær skyldtes orlov (ferie, orlov efter anmodning) eller andet lovligt fravær. Da afgørelsen af 16. juni 2021 ikke var blevet efterkommet rettidigt, underrettede appeldomstolen i W. ved kendelse af 29. juli 2021 den regionale anklagemyndighed i Warszawa herom, og fandt det nødvendigt, at anklagemyndigheden tilsluttede sig sagen. Ved skrivelse af 5. august 2021 forklarede præsidenten for den regionale domstol, 16. handelsafdeling i W., at dommer E. T.'s fravær den 25. marts 2019 skyldtes orlov efter anmodning. Ved skrivelse af 25. august 2021 tilsluttede Prokurator Regionalny (den regionale anklagemyndighed) sig sagen.
- 9 Den 20. september 2021 blev der afholdt et retsmøde for retten i anden instans. Formanden underrettede parterne om det retlige problem vedrørende tilsidesættelse af princippet om uforanderlighed i sammensætningen ved retten i første instans.
- 10 Med henblik på at fastslå årsagerne til, at princippet om uforanderligheden af dommerkollegiets sammensætning blev tilsidesat i sag XVI GC 932/18, pålagde appeldomstolen i W. ved kendelse af 28. september 2021 præsidenten for den regionale domstol i W. at fremlægge følgende oplysninger inden for en frist på to uger: 1) antallet af sager, som var tildelt dommer E. T., der var berammet til den 25. marts 2019, med angivelse af deres sagsnummer; 2) præcisere, om dommer J. K. fungerede som stedfortræder i alle de sager, der var berammet til den 25. marts 2019; 3) fremsende sagsakterne for de sager, der var berammet til den 25. marts 2019, og som enten var blevet overdraget til behandling af dommer J. K. i henhold til bekendtgørelsen af 2015, eller som var blevet overdraget til hendes sagsportefølje på et andet retsgrundlag; 4) angive, om dommer E. T. tog orlov efter anmodning i 2018 og 2019 på de dage, hvor hun havde retsmøder, og i bekræftende fald kalenderdatoerne for disse retsmøder med angivelse af sagsnumrene for de sager, der var berammet til de pågældende dage; 5) såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende, at det præciseres, om dommer J. K. havde været stedfortræder ved retsmøderne på de dage, hvor dommer E. T. holdt orlov efter anmodning og havde berammet retsmøder; 6) såfremt spørgsmål 5 besvares bekræftende, at oplyse, om dommer J. K. ved at være stedfortræder under retsmøderne havde overtaget nogen af sagerne i henhold til bekendtgørelsen af 2015; 7) antallet af retsmøder, der var berammet i de måneder, hvor dommer E. T. holdt orlov efter anmodning på de dage, hvor der blev afholdt retsmøder, med en forklaring af de datoer, hvor retsmøderne blev berammet i de pågældende sager, hvor dommer E.T. holdt orlov efter anmodning. Præsidenten for den regionale domstol i W. har ikke forelagt de ønskede oplysninger for appeldomstolen i W.
- 11 Ved brev af 18. oktober 2021 anmodede præsidenten for den regionale domstol i W., ved at forelægge en kopi af kendelsen afsagt af appeldomstolen i W. af 28. september 2021, præsidenten for appeldomstolen i W. om at efterprøve, om forpligtelsen til at give ovennævnte oplysninger er korrekt.

- 12 Hverken præsidenten for appeldomstolen i W. eller vicepræsidenten for denne domstol underrettede retten i anden instans om de administrative tilsynsforanstaltninger, der var blevet truffet i forbindelse med ovennævnte brev.
- 13 Ved brev af 1. december 2021 henvendte appeldomstolen sig til præsidenten for den regionale domstol i W. med anmodning om, at denne skulle tage fuldbyrdelsen af kendelsen af 28. september 2021 op til fornyet overvejelse. Ved brev af 29. december 2021 oplyste præsidenten for den regionale domstol i W., at opfattelsen, der var blevet givet udtryk for i brev af 18. oktober 2021 til præsidenten for appeldomstolen i W., og som var delt vicepræsidenten for appeldomstolen i brev af 27. oktober 2021, blev fastholdt.
- 14 Ved brev af 7. februar 2022 henvendte appeldomstolen sig til præsidenten for appeldomstolen i W. med opfordring til, at denne skulle overveje at træffe administrative tilsynsforanstaltninger over for præsidenten for den regionale domstol i W. med henblik på at efterkomme appeldomstolens i W. kendelse af 28. september 2021. I det pågældende brev blev det anført, at det fremgår af brev af 29. december 2021 fra præsidenten for den regionale domstol i W., at afvisningen af at fuldbyrde kendelsen af 28. september 2021 blev støttet af vicepræsidenten for appeldomstolen i W. ved brev af 27. oktober 2021. Appeldomstolen i W. anmodede om fremlæggelse af det pågældende brev med den begrundelse, at **dets indhold – efter dommerkollegiets opfattelse – vedrører den tilsynsførende myndigheds indblanding i bevisførelsen i appeldomstolens administrative virksomhed.** Desuden blev det anført, at appeldomstolen overvejer at forelægge et retligt spørgsmål for Den Europæiske Unions Domstol.
- 15 Ved brev af 24. februar 2022 anførte vicepræsidenten for appeldomstolen i W. som svar på brev af 7. februar 2022 i den del, der vedrører rettens anmodning om at træffe tilsynsforanstaltninger over for præsidenten for den regionale domstol i W. med henblik på fuldbyrdelse af kendelsen afsagt af appeldomstolen den 28. september 2021, at den ikke fandt det muligt at gribe ind i denne henseende, eftersom der ikke var blevet anmodet om de oplysninger, der var omhandlet i denne domstols kendelse, inden for rammerne af et administrativt tilsyn, men at der alene var blevet anmodet herom. Vicepræsidenten gav også udtryk for, at **omfanget af de oplysninger, der blev anmodet om i kendelse af 28. september 2021 vedrørende andre retssager, går ud over den retlige tilknytning til den foreliggende sag, og at de i stedet griber ind i retspræsidentens kompetence.** Vicepræsidenten vedlagde ikke brevet af 27. oktober 2021.
- 16 Henset til det standpunkt, som vicepræsidenten for appeldomstolen i W. havde indtaget, og som ifølge appeldomstolen ulovligt havde blandet sig i afviklingen af denne rets undersøgelse, samt til den administrative tilsynsforanstaltning over for en refererende dommer, fandt appeldomstolen, at en fortsættelse af korrespondancen med de retslige myndigheder kun ville medføre en forlængelse af sagsbehandlingen og ikke ville bidrage til fuldbyrdelsen af kendelsen af 28. september 2021.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlinger i hovedsagen

- 17 Sagsøgeren har for den forelæggende ret gjort gældende, at sagen for retten i første instans var ugyldig i henhold til artikel 379, stk. 4, i den civile retsplejelov med den begrundelse, at sammensætningen af dommerkollegiet ved denne ret var i strid med lovens bestemmelser i forbindelse med tilsidesættelsen af princippet om dommerkollegiets uforanderlighed, idet sagen blev behandlet af dommer J. K. i stedet for den refererende dommer E.T., som var blevet trukket ved lodtrækning af systemet. Sagsøgte påpegede, at artikel 379, stk. 4, i den civile retsplejelov fastsætter bestemmelser om rettens sammensætning og ikke om sammensætningen af dommerkollegiet, hvilket fastslår, at der ikke er grundlag for at antage, at sammensætningen af dommerkollegiet, er dannet i strid med artikel 47a i lov om de almindelige domstoles organisation og artikel 47b i lov om de almindelige domstoles organisation i sig selv påvirker sagens gyldighed. Til gengæld anførte anklageren, at der ikke var grundlag for, at retten i anden instans kunne erklære sagen ugyldig i henhold til artikel 379, stk. 4, i den civile retsplejelov på grund af ordlyden af artikel 55, stk. 4, i lov om de almindelige domstoles organisation, og at vedtagelsen af et modsat synspunkt ville føre til en ophævelse af dommen truffet af retten i første instans, en fornyet lodtrækning, en gentagelse af de allerede gennemførte bevishandlinger og udstedelse af en dom, som ville være identisk med dommen af 16. september 2019.

Kort fremstilling for begrundelsen for forelæggelsen

Begrundelse for det første spørgsmål

- 18 Artikel 19 TEU konkretiserer retsstatsprincippet i artikel 2 TEU ved at give medlemsstaternes domstole og Domstolen til opgave at sikre den fulde anvendelse af EU-retten i alle medlemsstater samt den retlige beskyttelse af de rettigheder, som borgerne har i henhold til denne ret.
- 19 Princippet om effektiv domstolsbeskyttelse af rettigheder, som der henvises til i artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU, er et generelt princip i EU-retten, der udspringer af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, som udtrykt i artikel 6 og 13 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, og som er bekræftet i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (Domstolens dom: af 19.9.2006, Wilson, C-506/04, EU:C:2006:587, præmis 51; af 16.2.2017, Margarit Panicello, C-503/15, EU:C:2017:126, præmis 37; af 27.2.2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis [35]).
- 20 I henhold til artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU og chartrets artikel 47 skal fortolkes således, at disse bestemmelser kan finde anvendelse i en sag, hvori der for en national retsinstans er indbragt et søgsmål i henhold til national ret med henblik på, at denne retsinstans træffer afgørelse om, hvorvidt nationale

bestemmelser om proceduren for udnævnelse af dommere i den medlemsstat, som den pågældende retsinstans henhører under, er forenelige med EU-retten (Domstolens dom: af 18.5.2021, *Asociația »Forumul Judecătorilor din România«* m.fl., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 og C-397/19, EU:C:2021:393, præmis 190; af 20.4.2021, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, præmis [37]).

- 21 Kravet om retternes uafhængighed, som er uløseligt forbundet med udøvelsen af dømmende myndighed, som er en del af kerneindholdet i den grundlæggende ret til en effektiv retsbeskyttelse og til en retfærdig rettergang som fastsat i chartrets artikel 47, har afgørende betydning som garant for beskyttelsen af samtlige de rettigheder, som borgerne afleder af EU-retten, og for bevarelsen af medlemsstaternes fælles værdier, der er nævnt i artikel 2 TEU, herunder retsstatsprincippet (Domstolens dom af 20.4.2021, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, præmis 51).
- 22 På grundlag af denne bestemmelse og i overensstemmelse med artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU, påhviler det derfor medlemsstaterne at fastsætte et retsmiddel- og proceduresystem, som sikrer overholdelse af den grundlæggende ret til en effektiv domstolsprøvelse på de områder, der er omfattet af EU-retten (Domstolens dom af 27.2.2018, *Associação Sindical dos Juizes Portugueses*, C-64/16, EU:C:2018:117, præmis 34).
- 23 De garantier for uafhængighed og upartiskhed, som kræves efter EU-retten, forudsætter, at der findes regler – om bl.a. organets sammensætning, medlemmernes udnævnelse og funktionsperiode, tilfælde, hvor organets medlemmer kan vige deres sæde, tilfælde, hvor de har pligt til at vige deres sæde, samt tilfælde, hvor de kan afsættes – som gør det muligt at fjerne enhver rimelig tvivl i offentligheden om, at organet er uimodtageligt for påvirkninger udefra og neutralt i forhold til de interesser, som står over for hinanden (Domstolens dom af 20.4.2021, *Repubblica*, C-896/19, EU:C:2021:311, præmis 53).
- 24 Kravet om uafhængighed omfatter to aspekter. Den første – eksterne – aspekt indebærer, at et organ udøver sit hverv helt uafhængigt og uden at være underlagt noget hierarkisk forhold eller stå i afhængighedsforhold til nogen og uden at modtage ordrer eller instrukser fra nogen (Domstolens dom af 17.7.2014, *Torresi*, C-58/13 og C-59/13, præmis 22; af 6.10.2015, *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, præmis 19), og at den således er beskyttet mod indgreb og pres udefra, der kan bringe dens medlemmers uafhængige bedømmelse i fare (Domstolens dom af 19.9.2006, *Wilson*, C-506/04, præmis 51; af 9.10.2014, *TDC*, C-222/13, præmis 30; af 6.10.2015, *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, præmis 19). Det andet – interne – aspekt hænger sammen med begrebet upartiskhed, og vedrører det forhold, at der skal være den samme afstand til tvistens parter og deres respektive interesser for så vidt angår tvistens genstand. Dette aspekt fordrer objektivitet og en fuldstændig mangel på interesse i sagens udfald ud over den strikte anvendelse af retsregler (Domstolens dom: af 19.9.2006, *Wilson*, C-506/04,

præmis 52; af 9.10.2014, TDC, C-222/13, præmis 31; og af 6.10.2015, Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, præmis 20).

- 25 Kravet om en domstol ved lov er knyttet til kravet om en domstols uafhængighed og upartiskhed, idet retssystemet skal reguleres ved lov og uafhængigt af den udøvende magt, idet disse to krav er en del af retsstatsprincippet og afspejler den tillid, som retsvæsenet i et demokratisk samfund skal indgyde offentligheden (Menneskerettighedsdomstolens dom af 12.3.2019, A. mod Island, klage nr. 26374/18, præmis 99).
- 26 I denne henseende er det spørgsmål, der opstår i det første spørgsmål, om en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, og som sikrer en effektiv retsbeskyttelse, er en ret i første instans med sæde i et dommerkollegium med en enkelt dommer, hvor den dommer, der er udpeget til at påkende sagen i åbenbar strid med bestemmelserne i national ret om sagernes fordeling og om udpegelse og ændring af sammensætningen af en retsinstans, har sæde.
- 27 Spørgsmålet er først og fremmest, om begrebet en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, også omfatter »en rets sammensætning« eller »dommerkollegiet« for så vidt angår fastlæggelsen af denne sammensætning.
- 28 Begrebet »en rets sammensætning« har hverken en retlig definition i national ret eller i EU-retten. I polsk ret skal begrebet rettens sammensætning fastlægges i forhold til betydningen af dens sammensætning. Inden for rammerne af proceduren for retten i første instans fastsætter lovgivningen det princip, at der afsiges dom i et dommerkollegium med en enkelt dommer (artikel 47 § 1, i den civile retsplejelov). Undtagelser gælder for visse kategorier af sager, hvor et nævningeting består af en dommer som retsformand og to nævninge (artikel 47 § 2, i den civile retsplejelov) eller at give retspræsidenten ret til at pålægge tre dommere at behandle sagen, hvis det vurderes at være hensigtsmæssigt henset til sagens særlige kompleksitet eller præcedenskarakter (artikel 47 § 3, i den civile retsplejelov).
- 29 Hvad angår uafhængigheden og upartiskheden af en domstol, der er oprettet ved lov, kræves det, at dens sammensætning består af dommere, der har kompetence til at træffe afgørelse ved den pågældende domstol, inden for rammerne af det pågældende organ og i den pågældende sag. Hvert medlem af dommerkollegiet skal opfylde de angivne kvalifikationer.
- 30 I national ret finder princippet om dommerkollegiets uforanderlighed anvendelse (artikel 47a § 1, i lov om de almindelige domstoles organisation). Det består i, at sagerne fordeles vilkårligt til dommere og assessorer inden for forskellige kategorier af sager. Der er tale om et retligt princip, hvis essens er, at rettens sammensætning skal være konstant (uforanderlig) fra det øjeblik, hvor dommerkollegiet udvælges tilfældigt, og under hele sagens behandling (artikel

323 i den civile retsplejelov) (således som øverste domstols kendelser: af 5.12.2019, III UZP 10/19; og af i 1.9.2021, III CZP 36/20).

- 31 Den tilfældige fordeling af sagen til dommere og assessorer inden for de forskellige sagskategorier sikres ved hjælp af et edb-system til vilkårlig fordeling af rettens sager og opgaver, der fungerer på grundlag af en tilfældig talgenerator (System Losowego Przydziału Spraw) (systemet for tilfældig sagsfordeling) (§ 43, stk. 1, i bekendtgørelsen af 2015, § [2], nr. 16 i bekendtgørelsen af 2019).
- 32 Undtagelserne fra princippet om uforanderlighed i rettens tilfældige sammensætning er nøje defineret i lovgivningen (navnlig i artikel 47b i lov om de almindelige domstoles organisation, hvorefter rettens sammensætning kun kan ændres i tilfælde af manglende mulighed for at behandle sagen i den eksisterende sammensætning eller i tilfælde af en varig hindring for at behandle sagen i den eksisterende sammensætning) og i gennemførelsesbestemmelserne (§ 49 og § 52c i bekendtgørelsen af 2016). Det fremgår af øverste domstols retspraksis, at en simpel afvigelse fra reglerne for udpegelse af en dommer i en sag ikke betyder, at rettens sammensætning ikke er i overensstemmelse med lovgivningen (såsom øverste domstols kendelse af 16.2.2021, III CZP 9/20).
- 33 Baggrunden for dette synspunkt var den antagelse, at rettens sammensætning er fastsat i loven, mens bestemmelserne i bekendtgørelsen af 2015 og bekendtgørelsen af 2019 kun vedrører den måde, hvorpå rettens sammensætning fastsættes ved at vælge en dommer via et kommunikations- og informationssystem til tilfældig tildeling af sager og domstolsopgaver. Enhver dommer ved en given domstol er således kvalificeret til at afgøre en sag, uanset hvordan han eller hun er udpeget til at behandle den. På trods af de mangler, der er forbundet med udpegelsen af rettens sammensætning, forbliver retten derfor en domstol, der er oprettet ved lov, eftersom dommeren altid er dommer, mens rettens sammensætning indehaves af en dommer. Udpegelsen af dommere, der træffer afgørelse i civile sager på grundlag af den alfabetiske liste over dommere, er kun af organisatorisk karakter, og tilsidesættelsen af en lovgivning, der kun er af organisatorisk og vejledende karakter, indebærer ikke, at en sammensætning er i strid med loven (såsom øverste domstols kendelse af 16.2.2021, III CZP 9/20).
- 34 Efter appeldomstolens opfattelse kan det antages, at en simpel (tilfældig, ubevidst, ubevidst, utilsigtet eller fejlagtig) tilsidesættelse af bestemmelserne om den måde, hvorpå rettens sammensætning vælges ved lodtrækning, ikke udgør en forudsætning for at antage, at sammensætningen af denne ret er i strid med lovens bestemmelser (artikel 379, stk. 4, i den civile retsplejelov), og det bør således antages, at den således sammensatte ret er en domstol, der tidligere er oprettet ved lov (artikel 47 i chartret om grundlæggende rettigheder). En anden situation opstår, når sammensætningen af den ret, hvor den dommer, der skal behandle sagen, sidder, er blevet udpeget i åbenlys (kvalificeret) strid med bestemmelserne i den nationale lovgivning om fordeling af sager og om udpegelse og ændring af rettens sammensætning.

- 35 **Reglerne om rettens sammensætning og fastlæggelsen af denne har et hovedformål, nemlig at sikre dommernes uafhængighed og dermed at undgå, at de lovgivende og udøvende organer påvirker udpegelsen af en bestemt dommer til at behandle en sag og en efterprøvelse mellem dommerne ved den pågældende ret, som skal påkende en bestemt sag.** Selv om medlemsstaterne frit kan beslutte, hvordan domstolens sammensætning skal være struktureret i henhold til nationale regler, skal domstolens uafhængighed sikres i tilstrækkelig grad (jf. forslag til afgørelse af generaladvokat E. Tanchev af 27.6.2019, C-585/18, C-624/18 og C-625/18, præmis 129). Disse garantier omfatter – ifølge appeldomstolen – ikke kun den lovgivende og udøvende magt, men også den dømmende magt.
- 36 Ifølge appeldomstolen er det ikke rimeligt at antage, at en domstols uafhængighed (uafhængighed og upartiskhed) er sikret, når dommerne ved en domstol med det formål at forfølge deres egne interesser eller ved at henvende sig til en institution i henhold til national ret, der er i strid med deres formål, selv fastlægger et dommerkollegium, der er lovligt valgt, idet de væsentligt tilsidesætter bestemmelserne i national ret om sagsfordeling og udpegelse og ændring af sammensætningen af en retsinstans.
- 37 Retten til en retfærdig rettergang er nemlig baseret på garantier, der er afgørende for adgangen til en domstol oprettet ved lov, og som vedrører sammensætningen af en domstol, der er oprettet ved lov, og hvis manglende efterlevelse kun må ske undtagelsesvis, herunder for ikke-fejlfri aktiviteter. Det må derfor fastslås, at retten til adgang til en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, ligeledes omfatter en sammensætning, der er sat i henhold til nationale regler, således at dens uafhængighed og stabilitet sikres. **Denne betingelse kan kun opfyldes, hvis der er udpeget en dommer til at danne en domstol (enedommer, dommerkollegium) i overensstemmelse med national ret, mens det er tilladt at udskifte en dommer inden for de grænser, der er fastsat i disse bestemmelser, selv om der er tale om forfatningsmæssige og udøvende bestemmelser.**
- 38 Eftersom fremgangsmåden for udpegelse af en dommer i et dommerkollegium og ændringen af en dommer i dette dommerkollegium er reguleret af visse regler i national ret, **er overholdelsen af disse regler således grundlæggende for at afgøre, om en domstol, herunder dens valgte sammensætning, er en domstol, der er oprettet ved lov.** Selv om alle dommere ved en given domstol har de relevante kompetencer og har samme ret til at træffe afgørelse, er det det mest relevante og af garanteret betydning for parterne, at en sag forbliver på den refererende dommers bord, som sagen er blevet tilfældigt tildelt i henhold til en fast arbejdsfordeling ved hjælp af et it-værktøj baseret på en tilfældig talgenerator. **Dette er først og fremmest relevant med hensyn til at sikre dommerens uafhængighed, herunder uafhængighed i forhold til den administrative faktor, som præsidenten eller vicepræsidenten for den pågældende enhed er, og dennes upartiskhed.** Hvis tilsidesættelsen af de pågældende regler er åbenbar, betyder det, at disse garantier reduceres betydeligt. Den omstændighed, at sagen

behandles af den dommer, der er udpeget i åbenbar strid med bestemmelserne i national ret om sagsfordeling og udpegelse og ændring af sammensætningen af retten, påvirker borgernes og offentlighedens tillid til retten som et uafhængigt og upartisk organ og betydningen af garantien for parterne.

- 39 Appeldomstolen finder, at ændringen af sammensætningen af den ret, der behandlede sagen i første instans i sag XVI GC 932/18 – ved at sagen blev behandlet af dommer J. K. i stedet for dommer E. T., der var blevet udpeget til at behandle den i SLPS – skete under grov tilsidesættelse af de nationale bestemmelser om fordeling af sager og om udpegelse og ændring af rettens sammensætning, dvs. artikel 47b, § 1, i lov om de almindelige domstoles organisation sammenholdt med § 52c, stk. 4, i bekendtgørelse af 2015.
- 40 For det første udgør den orlov, som en refererende dommer har anmodet om på tidspunktet for den fastsatte mødeperiode, hverken en umulighed for at behandle sagen i dens nuværende sammensætning eller en langvarig hindring for behandlingen af sagen i dens nuværende sammensætning (artikel 47b § 1, i lov om de almindelige domstoles organisation). Den kan danne grundlag for medvirken af et dommerkollegium, der er udpeget i overensstemmelse med en afløsningsplan eller en vagtplan, når det er berettiget af hensyn til procedurens effektivitet, og den afdeling af retten, som sagen er blevet tildelt, ikke kan anvende den (artikel 47b § 2, i lov om de almindelige domstoles organisation). I den øverste domstols praksis er det blevet fastslået, at en planlagt orlov ikke udgør en grund til at fravige princippet om, at rettens sammensætning er uforanderlig (øverste domstols kendelse af 16.2.2021, III CZP 9/20), eller overføre en dommer uden dennes samtykke til en anden afdeling ved retten som følge af en ændring af opgavefordelingen (øverste domstols kendelse af 28.2.2020, III CSK 225/19).
- 41 I sag XVI GC 932/18 var det ikke umuligt at behandle sagen i sin nuværende sammensætning og heller ikke nogen varig hindring for, at sagen indtil videre kunne behandles. Sag XVI GC 932/18 blev behandlet på tre retsmøder, der var fastsat for dens behandling. Selv hvis det skulle antages, at der var grundlag for, at retsmødet den 25. marts 2019 blev afholdt af det dommerkollegium, der var udpeget i henhold til afløsningsplanen af dommer J. K., var der ikke noget til hinder for, at de efterfølgende tidspunkter for de berammede retsmøder blev afholdt med deltagelse af dommer E. T., eftersom hendes fravær skyldtes orlov efter anmodning.
- 42 For det andet har dommer J. K. efter appeldomstolens opfattelse ikke afgivet en skriftlig erklæring om, at sagen XVI GC 932/18 var blevet overdraget til behandling i henhold til § 52c, stk. 4, i bekendtgørelse af 2015. Hertil kommer, at det ikke er korrekt, at erklæringen fra sekretariatschefen for 16. handelsafdeling for den regionale dom i W., som er indeholdt i tjenestenotatet af 19. maj 2021, hvorefter dommer J. K.'s kendelse af 25. marts 2019 om at overtage sagen XVI GC 932/18 til behandling, ved en fejltagelse blev optaget i sagsakterne i en anden sag.

- 43 For det tredje var ændringen af den refererende dommer i sag XVI GC 932/18 ikke tilfældig. Ved kendelse af 7. februar 2019 blev retsmødet, der var berammet til den 11. marts 2019, ændret til den 25. marts 2019. På tidspunktet for udstedelsen af den omtvistede kendelse burde afløsningsplanen allerede være udarbejdet i henhold til reglerne (senest den 31. januar 2019). Der er ikke nogen beviser for, at denne plan blev udarbejdet efter kendelserne om ændring af tidspunkterne for retsmøderne i sag XVI GC 932/18. Med andre ord havde dommer E. T. på tidspunktet for kendelsen af 7. februar 2019 i sin egenskab af næstformand for 16. afdeling for handelssager kendskab til, at dommer J. K. ville fungere som stedfortræder i henhold til afløsningsplanen ved en aflysning af det tidligere berammede retsmøde, uden at der blev givet nogen begrundelse for aflysningen (parterne anmodede ikke om en ændring af retsmødet) og uden at udpege den dommer, der skulle lede retsmødet den 25. marts 2019.
- 44 For det fjerde var udskiftningen af den refererende dommer i sag XVI GC 932/18 bevidst. Dommer E. T.'s berømmelse af retsmødet til den 25. marts 2019, dvs. på dagen for dommer J. K.'s stedfortræden, og hendes brug af orlov efter anmodning, havde til formål at skabe et indtryk af, at betingelserne i artikel 47b § 1, i lov om de almindelige domstoles organisation var opfyldt. Som følge af denne procedure har dommer J. K., som stedfortræder, behandlet alle de sager, der var berammet til den 25. marts 2019. I dette tilfælde burde it-værktøjet have tildelt stedfortræderen en sag mindre i samme kategori. I henhold til bekendtgørelsen af 2015 skal afdelingsformanden derimod pålægge it-værktøjet at tildele en yderligere sag af samme kategori, hvis sagen er blevet afsluttet af stedfortræderen. I sag XVI GC 932/18 skete dette ikke. Det fremgår af SLPS, at der ikke var sket nogen ændring af den refererende dommer. På tidspunktet for dommens afsigelse af retten i første instans fungerede dommer E. T. i SLPS som den refererende dommer i sag XVI GC 932/18
- 45 For det femte havde udskiftningen af dommeren i sag XVI GC 932/18 et specifikt formål. For retssamfundet er en sådan handling tydelig. I de beskrevne faktiske omstændigheder som følge af, at dommer J. K. havde overtaget behandlingen af sagerne, der var berammet til den 25. marts 2019 (herunder sag XVI GC 932/18), skete der en reel reduktion af antallet af sager i dommer E. T.'s sagsportefølje. I betragtning af at en ansat kan tage fire fridage på anmodning pr. kalenderår, mens en dommer ved en regional domstol behandler mellem fem og otte sager på en enkelt retsdag, kunne refererende dommer E. T. reducere antallet af sager, der skulle behandles, med op til 20-36 sager.
- 46 For det sjette er det på baggrund af sagens faktiske omstændigheder ikke muligt at fastslå de kriterier, på grundlag af hvilke dommer E.T. udvalgte sag XVI GC 932/18 som den sag, der var berammet til den 25. marts 2019, til at blive overtaget til behandling af dommer J.K.
- 47 Her henleder appeldomstolen opmærksomheden på **faren ved at acceptere en sådan adfærd. Teoretisk set kan det ikke udelukkes, at dommerne i en sag af stor offentlig interesse indbyrdes vil aftale, at en sag i en dommers**

sagsportefølje overtages af en anden dommer på grundlag af, at den er planlagt på en anden dommers arbejdsdag, og at sidstnævnte overtager den sag, der skal behandles, fordi den refererende dommer, der er udvalgt til at behandle sagen i kommunikations- og informationssystemet for tilfældig tildeling af sager og domstolsopgaver, der fungerer på grundlag af en tilfældig talgenerator, har taget orlov på anmodning den pågældende dag.

- 48 For det syvende henleder appeldomstolen opmærksomheden på de administrative myndigheders atypiske adfærd i forhold til de processuelle skridt, som dommeren har taget i den civile sag XVI GC 932/18 med henblik på at fastslå årsagerne til ændringen af sammensætningen af dommerkollegiet, som f.eks. følgende: 1) formandens for 16. handelsafdeling for den regionale domstol i W. oversendelse af afgørelser truffet af appeldomstolen med henblik på at gøre præsidenten for appeldomstolen bekendt hermed; 2) vicepræsidenten for appeldomstolen i W. gjorde sig bekendt med indholdet af kendelsen af 11. maj 2021 på en måde, som er ukendt for loven; 3) manglende forklaring af formanden for 16. handelsafdeling ved den regionale domstol i W. for årsagerne til dommer E. T.'s uanmeldte fravær, og som ført traf de pågældende foranstaltninger, efter at anklagemyndigheden er blevet underrettet af appeldomstolen i W.; manglende gennemførelse af appeldomstolen i W.'s kendelse af 28. september 2021; 5) indblanding fra vicepræsidenten ved appeldomstolen i W. i bevisførelsen, ved som led i det administrative tilsyn at vurdere appeldomstolens i W. afgørelse af 28. september 2022 som værende ud over jurisdiktionen den dømmende domstols område, der udgør grundlaget for afvisningen af at fuldbyrde denne afgørelse fra præsidenten for den regionale domstol i W.; 6) meddelelse om, at præsidenten ved appeldomstolen i W. har grebet ind i forbindelse med det administrative tilsyn med henblik på at kontrollere lovligheden af tildelingen af sagen til dommer J. K. først efter, at appeldomstolen havde meddelt Den Europæiske Unions Domstol, at den havde til hensigt at forelægge et retligt spørgsmål for Den Europæiske Unions Domstol.

Begrundelse for det første spørgsmål

- 49 Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende, gør det andet spørgsmål sig aktuelt.
- 50 Med henblik på at sikre, at en ret i anden instans er i stand til at tilbyde den effektive retsbeskyttelse, som kræves i henhold til artikel 19, stk. 1, andet afsnit, TEU, er det afgørende, at deres uafhængighed bevares, hvilket bekræftes af chartrets artikel 47, stk. 2, der nævner adgangen til en »uafhængig« domstol som et af de krav, der er forbundet med den grundlæggende ret til effektive retsmidler (Domstolens dom af 18.5.2021, Asociația »Forumul Judecătorilor din România« m.fl., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 og C-397/19, EU:C:2021:393, præmis 194).
- 51 Organiseringen af den dømmende magt i medlemsstaterne henhører under de sidstnævntes kompetence. Det gælder ikke desto mindre, at medlemsstaterne

- under udøvelsen af denne kompetence skal overholde de forpligtelser, der påhviler dem i henhold til EU-retten. Dette kan navnlig være tilfældet for så vidt angår nationale regler om vedtagelse af afgørelser om udnævnelse af dommere (jf. Domstolens dom af 20.4.2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, præmis 48).
- 52 Det følger af den øverste domstols retspraksis, at sammensætningen af et dommerkollegium i strid med bestemmelserne om fordeling af sager og udnævnelse og ændring af rettens sammensætning kan udgøre en begrundelse for anvendelse af sanktionen i artikel 379, nr. 4, i den civile retsplejelov (jf. øverste domstols af 5.12.2019, III UZP 10/19; øverste domstols af 16.2.2021, III CZP 9/20). Denne sanktion er genstand for domstolsprøvelse af retten i anden instans og er den eneste passende reaktion for at sikre en effektiv retsbeskyttelse.
- 53 Den omstændighed, at retten i anden instans erklærede sagen i første instans for ugyldig, har den virkning, at den appellerede dom ophæves, at sagen annulleres for så vidt angår den del, der er berørt af ugyldigheden, og at de retshandlinger, der er foretaget for denne ret, erklæres ugyldige, og at sagen i modsætning til anklagemyndighedens opfattelse skal behandles af dommer E.T., som refererende dommer, som var blevet trukket ved lov af SLPS til at udgøre dommerkollegiet.
- 54 Efter ikrafttrædelsen af ændringsloven den 14. februar 2020 traf øverste domstol den 16. februar 2021 afgørelse med sagsnummer III CZP 9/20, hvorefter en overtrædelse af princippet om uforanderlighed i sammensætningen af den ret, der er udpeget til at behandle en appel, i form af uberettiget udpegning af en stedfortræder for en dommer, som ikke er den refererede dommer, kan medføre, at rettens sammensætning er i strid med lovens bestemmelser (artikel 379, nr. 4, i lov om den civile retspleje). Det fremgår af begrundelsen for afgørelsen, at den øverste domstol tog udgangspunkt i retstilstanden før ikrafttrædelsen af artikel 55, stk. 4, i lov om de almindelige domstoles organisation, og åbenbart undlod at lægge mærke til indholdet af artikel 8 i ændringsloven.
- 55 Appeldomstolen har præciseret, at sikring af en effektiv retsbeskyttelse for parterne i tilfælde af, at rettens sammensætning er blevet sat i strid med bestemmelserne om fordeling af sager og om udpegelse og ændring af rettens sammensætning – i henhold til artikel 379, stk. 4, i den civile retsplejelov – er umulig i den nuværende retstilstand på grund af indholdet af artikel 55 § 4, i lov om de almindelige domstoles organisation i forbindelse med artikel 8 i ændringsloven.
- 56 Det skal afslutningsvis konstateres, at appeldomstolen var afskåret fra muligheden for at anvende den effektive retlige sanktion, der er fastsat i artikel 379, stk. 4, i den civile retsplejelov, hvis den konstaterede, at sammensætningen af retten i første instans var blevet sammensat i åbenlys strid med bestemmelserne i den nationale lovgivning om fordeling af sager og om udpegelse og ændring af rettens sammensætning.

57 Den forelæggende ret finder det derfor begrundet at forelægge Den Europæiske Unions Domstol de ovennævnte retlige spørgsmål. Den forelæggende ret har foreslået, at de forelagte spørgsmål besvares således:

- 1) Artikel 2, artikel 6, stk. 1 og 3, og artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder skal fortolkes således, at en ret i første instans i en EU-medlemsstat ikke er en uafhængig og upartisk ret, der forudgående er oprettet ved lov og yder en effektiv retsbeskyttelse, når en enkelt dommer ved denne ret er udpeget til at behandle en sag i åbenlys strid med nationale retsforskrifter om fordeling af sager og om fastlæggelse og ændring af rettens sammensætning.
- 2) Artikel 2, artikel 6, stk. 1 [og] 3, og artikel 19, stk. 1, andet afsnit, i traktaten om Den Europæiske Union sammenholdt med artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder skal fortolkes således, at de er til hinder for national lovgivning, såsom artikel 55 § 4, andet punktum i ustawa z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (lov af 27.9.2001 om organiseringen af de almindelige domstole) [...] sammenholdt med artikel 8 i ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw z 20 grudnia 2019 r. (lov om ændring af lov om organiseringen af de almindelige domstole, lov om den øverste domstol og visse andre love af 20.12.2019) [...] for så vidt som de forbyder retten i anden instans at fastslå, i henhold til artikel 379, nr. 4, i ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania (lov af 17.11.1964 – retsplejelov) [...], at en sag, der er appelleret til denne ret, er ulovlig, dvs. sagen i første instans, som en retlig sanktion, der sikrer en effektiv retsbeskyttelse, med den begrundelse, at rettens sammensætning er uforenelig med loven, at retten ikke er lovligt sat, eller at en uberettiget eller inhabil person har deltaget i afgørelsen, med henvisning til, at dommeren, som var udpeget til at behandle sagen, er udpeget i åbenlys strid med medlemsstatens retsforskrifter om fordeling af sager og om fastlæggelse og ændring af rettens sammensætning.